

Sygn. akt *IX GC 953/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 8 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant – sekr. sąd. E. M.

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2016 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W.

przeciwko: B. P.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. kosztami postępowania obciąża powoda i z tego tytułu zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę: 7217,00 zł.

SSO K. Krzymkowska

UZASADNIENIE

Powód (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zapłatę kwoty 412.804,18 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania przeciwko pozwanej B. P.. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwana zawarła umowę kredytową z (...) S.A., poprzednikiem prawnym (...) Bank (...) S.A. Bank wypowiedział umowę po tym, jak pozwana nie wywiązała się z umowy. W konsekwencji wypowiedzenia umowy całość zobowiązań pozwanej stała się wymagalna. Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, opatrzony następnie klauzulą wykonalności, na podstawie którego dochodził zapłaty od pozwanej w drodze postępowania egzekucyjnego. Postępowanie to nie doprowadziło do wyegzekwowania należności. Wierzytelność ta została następnie przejęta przez (...) Bank (...) S.A., który również prowadził przeciwko dłużnicze bezskuteczną egzekucję.

Powód wskazał, że (...) Bank (...) S.A. wniósł wymagalne wierzytelności z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek aportem do spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. Wierzytelność objęta pozvem została następnie przeniesiona na rzecz powoda przez wskazaną spółkę jako świadczenie w celu wykonania zobowiązania wobec powoda.

Pozwana wniosła odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania. Podniosła, że powód nie wykazał posiadania prawa do spornej wierzytelności, ponieważ na podstawie powoływanych przez niego dowodów nie można ustalić, czy wierzytelność wobec pozwanej była przedmiotem umowy cesji wierzytelności. Wskazała nadto, że skoro wierzytelność została objęta tytułem wykonawczym – bankowym tytułem egzekucyjnym opatrzonym klauzulą wykonalności – powód nie powinien dochodzić swojego roszczenia w drodze odrębnego powództwa, a złożyć wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego na podstawie art. 788 k.p.c.

Pozwana zarzuciła również, że dochodzenie spornego roszczenia pozwem narusza powagę rzeczy osądzonej, ze względu na wydanie w sprawie bankowego tytułu egzekucyjnego opatrzonego klauzulą wykonalności. Nadto wskazała, że roszczenie jest przedawnione, ponieważ rozwiązanie umowy między bankiem a pozwaną nastąpiło w dniu 27 maja 2011 r., a powód został wniesiony w dniu 2 lipca 2015 r., a zatem po upływie trzyletniego terminu przedawnienia. Pozwana zakwestionowała również wysokość dochodzonego roszczenia.

Powód w piśmie procesowym z dnia 4 stycznia 2016 r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Podniósł, że jego roszczenie nie uległo przedawnieniu, ponieważ bieg terminu przedawnienia przerywało nadanie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny, a następnie nadawanie klauzuli wykonalności na rzecz następców prawnych – (...) S.A. (...) Bank (...) S.A.

Odnosząc się do zarzutu powagi rzeczy osądzonej powód oświadczył, że bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej, a na jego podstawie wierzyciel niebędący bankiem nie może prowadzić egzekucji bez uzyskania nowego tytułu wykonawczego.

Powód wskazał, że wysokość roszczenia wynika z bankowego tytułu egzekucyjnego, w którym ujęto dane finansowe oparte na księgach bankowych. Poinformował również, że przy przejęciu wierzytelności (...) S.A. przez (...) Bank (...) S.A. doszło do zmiany sygnatur wszystkich umów, na podstawie których powstały wierzytelności, w tym wierzytelność wobec pozwanej.

Pismem procesowym z dnia 26 stycznia 2016 r. pozwana podtrzymała swoje stanowisko w sprawie. Podniosła, że nie sposób ustalić, czy doszło do przelewu spornej wierzytelności na rzecz powoda, ponieważ oznaczenia i kwota ujęte w tabeli mającej stanowić opis przenoszonej wierzytelności nie zgadzają się z umową kredytu, którą zawarła pozwana. W dalszej kolejności pozwana zarzuciła, że powód nie wykazał wysokości dochodzonego roszczenia, ponieważ nie przedstawił historii spłat dokonanych przez pozwaną. Co więcej, pozwana podniosła, że część wierzytelności, w nieznaney jej wysokości, została zaspokojona na rzecz pierwotnego wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego. Pozwana przed otrzymaniem odpisu pozwu nie wiedziała o cesji wierzytelności, a zatem zaspokojenie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym powinno zmniejszać dochodzone przez powoda roszczenie. Pozwana twierdziła, że powód nie przedstawił wystarczających, wiarygodnych dokumentów wykazujących nabycie przez powoda spornej wierzytelności.

W dalszym toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Powód sukcesywnie dołączał kolejne odpisy dokumentów w zamiarze wykazania swoich twierdzeń, które pozwana konsekwentnie kwestionowała.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana B. P. zawarła w dniu 27 marca 2008 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej umowę obrotowego kredytu firmowego nr (...) z bankiem (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, uzyskując kredyt w wysokości 300.000 zł. Zgodnie z § 3 pkt 1 umowy kredytu, kredyt został udzielony pozwanej na 120 miesięcy.

W dniu 1 lipca 2010 r. pozwana zawarła z bankiem porozumienie o restrukturyzacji kredytu z umowy (...).

W dniu 7 marca 2011 r. bank wypowiedział pozwanej umowę kredytu.

W dniu 27 maja 2011 r. (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko pozwanej, obejmujący zobowiązania pozwanej z umowy obrotowego kredytu firmowego nr (...) w wysokości 311.242,12 zł, na którą składały się: należność główna w kwocie 283.842,67 zł, odsetki umowne w wysokości 26.599,45 zł oraz odsetki od zadłużenia przeterminowanego w kwocie 800 zł.

bezsporne, nadto dowód: umowa obrotowego kredytu firmowego (k. 58-60), porozumienie o restrukturyzacji (k. 71-75), zaświadczenie (k. 68), bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) (k. 69-70), zeznania pozwanej B. P. (k. 112 verte).

Postanowieniem z dnia 28 września 2011 r. Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...).

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) na rzecz następcy prawnego (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, to jest (...) S.A. w W..

bezsporne, nadto dowód: postanowienie z dnia 28 września 2011 r. (k. 61-63), postanowienie z dnia 12 stycznia 2012 r. (k. 64-65).

Na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego (...) S.A. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. okoliczność bezsporna.

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) na rzecz następcy prawnego (...) S.A. w W., to jest (...) Bank (...) S.A. w W.. Z wniosku (...) Bank (...) S.A. w W. prowadzone jest nadal postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu M. J. pod sygnaturą akt KM 901/12.

bezsporne, nadto dowód: postanowienie z dnia 15 listopada 2013 r. (k. 67) , pismo komornika (k. 162) .

W dniu 8 października 2014 r. (...) Bank (...) S.A. wniósł do (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej wkład niepieniężny w postaci wymagalnych wierzytelności pieniężnych wynikających z umów kredytowych, których stroną jest (...) Bank (...) S.A. i niespłaconych do momentu wniesienia ich do spółki. Na wskazane wierzytelności składały się roszczenia o spłatę kapitałów kredytów i o wszelkie świadczenia uboczne związane z tymi kredytami. Każda z wierzytelności została oznaczona indywidualnym numerem, a (...) Bank (...) S.A. miał przekazać spółce odrębnie dane dotyczące wierzytelności na nośniku elektronicznym wraz z kodem umożliwiającym przyporządkowanie wierzytelności określonej indywidualnie nadanym numerem.

dowód: akt notarialny z dnia 8 października 2014 r. (k. 37-40).

W dniu 24 października 2014 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spk.k. zawarła z powodem (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandardyzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. umowę, na podstawie której w celu zwolnienia się ze świadczenia pieniężnego przelała na rzecz powoda wierzytelności z tytułu umów bankowych, przysługujących poprzednio (...) Bank (...) S.A. wskazanych w załączniku nr 4a do Umowy Uzupełniającej 1, wymienione również w załączniku nr 1 do umowy.

W załączniku została wskazana wierzytelność wobec B. P. z tytułu kredytu zrestrukturyzowanego o numerze (...) uruchomionego w dniu 20 lipca 2010 r., a rozwiązanego w dniu 28 kwietnia 2011 r. Jako kwota pierwotna wierzytelności została wskazana suma 283.842,67 zł.

dowód: umowa z dnia 24 października 2014 r. (k. 36), wyciąg z załącznika nr 1 do umowy z dnia 24 października 2014 r. (k. 28).

Pismem z dnia 4 listopada 2014 r., wysłanym na adres ul. (...), (...)-(...) P., (...) S.A. próbował zawiadomić pozwaną o cesji wierzytelności przysługującej (...) Bank (...) S.A. na rzecz powoda, wskazując, że cesja dotyczyła umowy nr (...) zawartej w dniu 20 lipca 2010 r. Zawiadomienie nie zostało doręczone pozwanej, ponieważ w tym czasie mieszkała pod adresem ul. (...) w W.. Brak jest nawet dowodu nadania lub doręczenia tego pisma pozwanej.

dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności (treść k. 66), zeznania pozwanej B. P. (k. 112 verte).

W dniu 12 sierpnia 2015 r. strony umowy z dnia 24 października 2014 r. zawarły aneks, na mocy którego dołączyły do niej załącznik nr 2, obejmujący zestawienie wierzytelności przeniesionych umową z dnia 24 października 2014 r., innych niż wierzytelności stwierdzone tytułem egzekucyjnym. Strony sprecyzowały również, że załącznik nr 1 do umowy obejmuje elektroniczne zestawienie wszystkich wierzytelności i pisemne zestawienie wierzytelności stwierdzonych tytułem egzekucyjnym.

dowód: aneks nr (...) z dnia 12 sierpnia 2015 r. (k. 106-107).

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu postanowieniem wydanym w sprawie II Co 5113/12 przysądził własność nieruchomości należącej do pozwanej, dla której Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu prowadzi księgę wieczystą nr (...), zbytej w toku postępowania egzekucyjnego w drodze przetargu. Postępowanie egzekucyjne z nieruchomości dotyczy także sprawy Km 901/12 prowadzonej przeciwko pozwanej z wniosku (...) Bank (...) S.A.

Niesporne, dowód : postanowienie z dnia 20 listopada 2015 r. (k. 151).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w części na podstawie bezspornych twierdzeń stron, zebranych w aktach sprawy dokumentów oraz zeznań pozwanej B. P.. Dołączone do akt kserokopie dokumentów prywatnych, przedłożone przez obie strony postępowania, Sąd uznał za wiarygodny materiał dowodowy, który zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowił dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Sąd nie przychylił się do stanowiska pozwanej, która kwestionowała treść wyciągu z załącznika nr 1 do umowy z dnia 24 października 2014 r. Co prawda wyciąg ten stanowił wydruk komputerowy, a zatem nie mógł zostać uznany za dokument w rozumieniu art. 245 k.p.c., jednak stanowił inny środek dowodowy. Wskazać należy, iż Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje zamkniętego katalogu środków dowodowych i dopuszczalne jest skorzystanie z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jeśli tylko nie jest to sprzeczne z przepisami prawa. Na otwarty katalog środków dowodowych możliwych do zastosowania w procesie wskazuje wyraźnie art. 309 k.p.c., który odwołuje się do środków dowodowych innych niż powołane w przepisach Kodeksu. Możliwość zastosowania powołanego artykułu do wydruków komputerowych została potwierdzona w orzecznictwie (wyrok Sadu Najwyższego z dnia 5 listopada 2008 r., I CSK 138/08; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 maja 2014 r., I Acz 577/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 września 2014 r., I ACa 548/14). Jakkolwiek nie można przyjąć, że oświadczenie zawarte w wydruku komputerowym jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, przedmiotowy środek dowodowy świadczy o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 lutego 2013 r., I ACa 1399/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 października 2012 r., I ACz 1810/12). W ocenie sądu tego rodzaju środek dowodowy, w sytuacji kwestionowania go przez stronę pozwaną oraz niespójności w pozostałych dokumentach przedstawionych w sprawie, posiada bardzo słabą moc dowodową i nie może stanowić samodzielnej podstawy ustaleń sądu.

Powyższa konstatacja prowadzi do wniosku, iż powód tego rodzaju dowodem nie wykazał istnienia pierwotnej wierzytelności i jej przejście na jego rzecz. W ocenie sądu pozostałe dowody z dokumentów przedstawione przez powoda, wobec ich niespójności i niekompletności, również nie mogły zostać uznane dla wystarczające dla wykazania twierdzeń powoda – w szczególności co do przejścia nie niego uprawnień wierzyciela wobec pozwanej oraz wysokości wierzytelności. Należy zauważyć, że w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sąd bada jedynie, czy dłużnik poddał się egzekucji oraz czy roszczenie objęte tytułem wynika z czynności bankowej dokonanej bezpośrednio z bankiem. Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności ogranicza się zatem do spełnienia przez wierzyciela przesłanek formalnych i w tym postępowaniu sąd nie bada zasadności i istnienia podstaw wierzytelności stwierdzonej tytułem bankowym. Powyższe uprzywilejowanie nie rozciąga się jednak na powoda, który dochodząc wierzytelności pierwotnie należącej do banku musi udowodnić podstawy istnienia wierzytelności, jej źródła, wysokość i nabycie od pierwotnego wierzyciela. W rozpoznawanej sprawie strona pozwana przyznała, że nie spłacała pierwotnej umowy kredytu, nie przeczyła również, by bank wypowiedział wskazaną umowę. Nie kwestionowała również faktu zawarcia umowy o restrukturyzację kredytu.

Pozwana nie kwestionowała istnienia spornej wierzytelności co do zasady, kwestionowała natomiast fakt jej przejścia na rzecz powoda. Powód w celu wykazania istnienia wierzytelności przedstawił między innymi wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego. Treść wyciągu, co do zasady, powinna odzwierciedlać treść wpisów dokonywanych w księgach funduszu. Nie przesądza to jednak jeszcze, że konkretna wierzytelność faktycznie istnieje, w ramach bowiem kontroli rachunkowej nie jest oceniana strona prawna konkretnej transakcji i jej skuteczność w świetle prawa cywilnego. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych. Oznacza to, że samo dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności, nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Organy funduszu nie mają wystarczających kompetencji do zbadania, czy nabywana wierzytelność faktycznie istnieje. Celem prowadzenia ksiąg rachunkowych funduszu jest jedynie wykazanie dokonywanych operacji zakupu lub sprzedaży w celach finansowych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r., III CZP 65/09, www.sn.pl). Wskazać należy na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lipca 2011 r., P 1/10, stwierdzającego niekonstytucyjność art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.) w części, w jakiej nadawał moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, a mianowicie niezgodność z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (OTK-A 2011/6/53, Dz.U.2011/152/900). Wyciąg z ksiąg rachunkowych korzystał zatem w sprawie jedynie z domniemania autentyczności, nie zaś domniemania, że jego treść jest zgodna ze stanem rzeczywistym (domniemania zgodności z prawdą). Zgodnie z regulacją art. 244 § 1 k.p.c. szczególną moc dowodową mają tylko dokumenty urzędowe, a więc sporządzone przez organy władzy publicznej oraz inne organy państwowe. Wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego korzysta natomiast z mocy dowodowej uregulowanej w powoływanym wyżej art. 245 k.p.c. Z przepisu tego wynika domniemanie, że oświadczenie (woli lub wiedzy) zawarte w dokumencie prywatnym pochodzi od osoby, która ten dokument podpisała. Ocena wyciągu jako dokumentu prywatnego zwalniała pozwaną z konieczności przeprowadzenia dowodu negatywnego, to jest obalenia twierdzeń powoda, wywodzonych przez niego z tego dokumentu.

W ocenie Sądu powód nie zdołał wykazać, by wierzytelność dochodzona pozwem została objęta umową przelewu wierzytelności z dnia 24 października 2014 r. Słusznie podniosła pozwana, że pierwotna umowa o kredyt została zawarta pod numerem (...), pod takim numerem pozostała również przy zawieraniu porozumienia restrukturyzacyjnego. W wyciągu z załącznika do umowy natomiast przenoszona wierzytelność została ujęta pod numerem (...). Wskazuje to na odmiennność wierzytelności, która wynikała z umowy kredytu, a wierzytelności, której dochodził powód w niniejszym postępowaniu. Za niewiarygodne Sąd uznał wyjaśnienia powoda, że wierzytelność została oznaczona nowym numerem przez (...) Bank (...) S.A., biorąc pod uwagę, że wierzytelność została oznaczona tym numerem w załączniku do umowy cesji wierzytelności, a zatem zanim nabyte wierzytelności weszły do systemu bankowego (...) Bank (...) S.A. Co więcej jako datę uruchomienia kredytu wskazano dzień 20 lipca 2010 r., która to data nie wynika z żadnego dokumentu pierwotnego wierzyciela – banku. Co prawda powód oświadczył, że wskazana data to data, w której doszło do rzeczywistej restrukturyzacji kredytu, ale nie przedstawił na tą okoliczność żadnych dowodów. Za brakiem tożsamości wierzytelności przemawia również fakt, że w wyciągu jako dzień rozwiązania umowy wskazano 28 kwietnia 2011 r., podczas gdy z zaświadczenia pierwotnego wierzyciela wynika, że wypowiedzenie umowy kredytu nastąpiło w dniu 7 marca 2011 r., a termin wypowiedzenia upłynął w dniu 27 maja 2011 r. (k. 68), zatem zupełnie różne daty. Zbieg wszystkich wskazanych okoliczności spowodował, że nie sposób było uznać wierzytelności wynikającej z umowy kredytu z dnia 27 marca 2008 r. nr (...) zrestrukturyzowanego umową z dnia 1.07.2010 roku, dochodzoną przez powoda, za tożsamą z wierzytelnością objętą umową świadczenia w miejsce wykonania z dnia 24 października 2014 r. oraz wcześniejszą z dnia 8.10.2014 roku dot. zmiany umowy spółki i wniesienia aportu, które to umowy zostały wskazane jako podstawa nabycia wierzytelności przez powoda od poprzednika prawnego. O braku tożsamości wierzytelności świadczy również fakt, że (...) Bank SA prowadzi nadal poprzez komornika sądowego, przeciwko pozwanej jako dłużniczce, postępowanie egzekucyjne. Wyjaśnienia tego są dwa: albo (...) Bank SA nie wyzbył się skutecznie wierzytelności wobec pozwanej i nadal uważając się za wierzyciela egzekwuje należność od

pozwaną, albo – na co wskazują odmienności w oznaczeniach przelanej wierzytelności i w dokumentach kredytowych – przelana została inna wierzytelność niż ta której dochodzi powód w niniejszym postępowaniu. Niezależnie jednak od tego, sposób działania – nieuporządkowany, niekompletny (np. brak rzeczywistego zawiadomienia pozwaną o przelewie wierzytelności), odmawianie przedstawienia czytelnych i kompletnych dokumentów oraz jednoznacznie i precyzyjnie oznaczających wierzytelność w taki sposób, aby pozwana mogła stwierdzić jej tożsamość – wprowadza pozwaną w błąd co do tego czym jest dłużnikiem oraz w jakiej wysokości, co w ocenie sądu stanowi nadużycie prawa ze strony wierzyciela.

Powód nie mógł wykazać tożsamości wierzytelności przedstawiając załącznik nr 2 do umowy z dnia 24 października 2014 r. Niejasnym jest dla Sądu, dlaczego wierzytelność wobec pozwaną znalazła się w tym załączniku, skoro w tym czasie bankowy tytuł egzekucyjny otrzymał już klauzulę wykonalności, wierzytelność wobec pozwaną powinna zatem zostać ujęta w załączniku obejmującym wierzytelności stwierdzone tytułem egzekucyjnym. Należało również zwrócić uwagę, że w umowie z dnia 24 października 2014 r. wskazano, że jej przedmiotem są wierzytelności wskazane w załączniku nr 4a do Umowy Uzupelniającej 1. Do akt sprawy nie został dołączony ani wskazany załącznik, ani umowa.

Na podstawie art. 6 k.c. to na powódzie ciążył obowiązek wykazania okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Jak wskazano wyżej, w ocenie Sądu powodowi nie udało się wykazać, by pierwotna wierzytelność wobec pozwaną istnieje w wysokości podnoszonej przez powoda, jak i że została ona przeniesiona skutecznie na rzecz powoda w wyniku kolejnych umów obejmujących cesję wierzytelności. Należy zaznaczyć, że dołączone zestawienia przelanych wierzytelności są nawet trudne do odczytania. W ocenie sądu fakt zawierania umów cesji dotyczących kilkudziesięciu tysięcy podmiotów oraz obowiązek zachowania tajemnicy bankowej dot. ich danych, w kontekście wytworzenia dokumentów w wystarczający sposób indywidualizujących konkretną wierzytelność oraz dłużnika, nie powinny obciążać konkretnego dłużnika, gdyż każdy z dłużników ma prawo dostępu do kompletnych dokumentów wskazujących, że jego konkretny dług został objęty konkretną umową cesji.

Zeznania pozwaną B. P. Sąd uznał za wiarygodny materiał dowodowy. Pozwana zeznawała w sposób logiczny, potwierdziła, że zawarła umowę kredytu znajdującą się w aktach sprawy oraz jego restrukturyzację. W sposób wiarygodny przedstawiła również swoją obecną sytuację jako dłużnika, której nie była w stanie dotąd zrozumieć, wobec podejmowanych wobec niej działań kolejnych nabywców wierzytelności, o których to działaniach nie jest zawiadamiana. Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować jej zeznania.

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodził w rozpoznawanej sprawie zapłaty roszczenia z tytułu umowy kredytu, które miał uzyskać na podstawie umowy cesji wierzytelności. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. – Dz.U. z 2015 r., poz. 128 ze zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Jak wskazano już wyżej, istnienie roszczenia z tytułu umowy kredytu pozostawało między stronami bezsporne, pozwana zeznała, że nie spłacała kredytu.

Przed merytoryczną oceną roszczenia powoda należało rozpatrzyć zarzut pozwaną, iż rozpoznawana sprawa ze względu na powagę rzeczy osądzonej nie powinna być przez Sąd rozpatrywana. Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 sąd odrzucił pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Wskazany przypadek nie miał miejsca w niniejszym postępowaniu. Należy przede wszystkim zauważyć, że bankowy tytuł egzekucyjny co prawda został wystawiony wobec pozwaną, jednak przed wniesieniem pozwu przez powoda klauzule wykonalności były nadawane na rzecz innych podmiotów (banków), zatem nie występuje tożsamość stron. Co więcej, na podstawie art. 786² § 1 k.p.c. w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu sąd bada, czy dłużnik poddał się egzekucji oraz czy roszczenie objęte tytułem wynika z czynności bankowej dokonanej bezpośrednio z bankiem lub z zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z

tej czynności. Badanie przez sąd, czy bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony zgodnie z art. 96-98 ustawy - Prawo bankowe nie jest osądzeniem sprawy. W tym przypadku sąd nie rozpoznaje merytorycznie sprawy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego. Z tych względów nawet opatrzenie bankowego tytułu egzekucyjnego klauzulą wykonalności nie tworzy stanu powagi rzeczy osądzonej.

W tym miejscu należy też wskazać, że powód, który nie jest bankiem, nie mógł uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. W uchwale z dnia 18 kwietnia 1996 roku (III CZP 194/95, OSNC 1996/7-8/101) Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 788 § 1 k.p.c. nie stanowi podstawy do nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi wykonawczemu na rzecz nabywcy uprawnienia stwierdzonego tym tytułem. Aktualność tego poglądu pod rządą ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 kwietnia 2004 roku (III CZP 9/04, OSNC 2005/6/98) wskazując, że niedopuszczalne jest nadanie na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. klauzuli wykonalności na rzecz nie będącego bankiem nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym, także po zaopatrzeniu w sądową klauzulę wykonalności. Bankowy tytuł egzekucyjny stanowił przywilej banków, polegający na ułatwieniu im dochodzenia swoich wierzytelności wynikających z dokonywanych czynności bankowych. Umożliwienie nadawania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. na rzecz nabywcy wierzytelności bankowej stwierdzonej tym tytułem, oznaczałoby naruszenie przywileju przyznanego tylko bankom na rzecz wszystkich nabywców takiej wierzytelności. Byłoby to nie do pogodzenia z kwalifikowanym i wyjątkowym charakterem tego przywileju. W zakresie tym art. 96-97 Prawa bankowego stanowią przepisy szczególne w stosunku do art. 788 § 1 k.p.c. Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego może być prowadzona jedynie egzekucja wierzytelności bankowej i tylko na rzecz banku, po nadaniu na jego rzecz sądowej klauzuli wykonalności. Sąd podziela ten pogląd w całości, obecnie tym bardziej aktualny, że stwierdzona została niekonstytucyjność instytucji bankowego tytułu egzekucyjnego, a zatem tym bardziej nabywca wierzytelności winien wykazać swoje uprawnienie po przeprowadzeniu całego procesu.

Za niezasadny sąd uznał również zarzut przedawnienia roszczenia. Ostatnie bowiem działanie poprzedniego wierzyciela, a dotyczące dochodzonej wierzytelności i podjęte przed sądem w celu dochodzenia roszczenia, miało miejsce 15.11.2013 roku (k. 67), a pozew w niniejszej sprawie został wniesiony 2.07.2015 roku, tj. przed upływem 2 lat. Biorąc więc pod uwagę treść art. 118 kc, art. 123 § 1 pkt 1 kpc oraz art. 125 kc – roszczenie nie uległo przedawnieniu.

Podstawą żądania powoda oprócz regulacji dotyczących umowy kredytu jest art. 509 § 1 k.c., na podstawie którego wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Z powyższego wynika, że w wyniku przelewu w rozumieniu art. 509 k.c. przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał go z dłużnikiem. Stosunek zobowiązaniowy nie ulega zatem zmianie, natomiast zmienia się osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela. Dla przyjęcia skuteczności cesji konieczne jest wykazanie istnienia przelewanej wierzytelności, a więc okoliczności, z których wynika, że prawo takie przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi, jak również udowodnienie, że wierzytelność została objęta umową cesji. Aby wierzytelność mogła być przedmiotem przelewu, musi być w dostateczny sposób zindywidualizowana poprzez dokładne określenie stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika jak również przez określenie jej wysokości. Zgodnie z poglądem powszechnie przyjętym w orzecznictwie oznaczenie wierzytelności to wskazanie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Elementy te w momencie zawierania umowy przelewu powinny być oznaczone lub przynajmniej oznaczalne. Natomiast do chwili przejścia wierzytelności z majątku zbywcy do majątku nabywcy winno nastąpić dokładne sprecyzowanie pozostałych elementów stosunku zobowiązaniowego, w ramach którego istnieje zbywana wierzytelność (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 1999 r., III CKN 423/99, Biul. SN 2000, nr 1, s. 1). W niniejszej sprawie pozwana przyznała fakt istnienia wierzytelności przeciwko niej, a wynikającej z umowy z dnia 27 marca 2008 r. nr (...) zawartej z bankiem (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, zrestrukturyzowanej w dniu 1 lipca 2010 r., ale przeczyła wysokości roszczenia dochodzonego przez powoda jak i skutecznej cesji tego roszczenia, gdyby istniało.

Jak wskazano wyżej, w ocenie Sądu powód nie wykazał zarówno, by wobec pozwanej istniała wierzytelność w podnoszonej przez niego wysokości, jak i że wierzytelność ta została na niego skutecznie przeniesiona mocą cesji

wierzytelności. W zakresie skuteczności czynności związanych z cesją wierzytelności, na podstawie przedstawionych przez powoda niekompletnych dokumentów, dokumentów z częściowo usuniętymi zapisami lub fragmentów dokumentów – oderwanych od całości, które nadto są niespójne z dokumentami obrazującymi zawarcie umów z bankiem oraz ich dalsze losy (tj. treść umowy kredytowej, treść umowy o restrukturyzację kredytu, pisma informujące o dacie rozwiązania umowy) nie było można ustalić w niniejszym procesie, aby doszło do dostatecznego, zindywidualizowanego oznaczenia, że wierzytelność wobec pozwanej, której zapłaty powód dochodzi, była objęta – najpierw czynnościami banku wnoszącymi ją jako aport do innej spółki, a następnie, aby powód nabył ją skutecznie w drodze cesji (umowa świadczenia w miejsce wykonania). Nie sposób również ustalić wielkości tej wierzytelności. Wynika to zarówno z faktu, że w toku procesu powód ograniczył się jedynie do odwołania się do bankowego tytułu egzekucyjnego oraz wyciągu z własnych ksiąg, nie wyjaśniając, na jakiej podstawie naliczał chociażby odsetki karne, które nie zostały uzgodnione w umowie kredytu. Co więcej, pozwana podniosła, a powód nie przeczył tej okoliczności, (...) Bank (...) S.A. nadal egzekwuje wierzytelność, od pozwanej i z okoliczności sprawy można wnioskować, że może być to wierzytelność, której powód dochodził w niniejszym procesie. Stanowi to zarówno argument za tym, że wierzytelność z umowy kredytu z dnia 20 lipca 2008 r. nie jest tą samą wierzytelnością, która ewentualnie była przedmiotem przelewu, jak i wpływa na wysokość wierzytelności.

Opierając się na powyższych ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych Sąd w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 69 ustawy – Prawo bankowe w związku z art. 509 § 1 k.c. oddalił powództwo w całości.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku. Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd zasądził na rzecz pozwanej całość kosztów procesu, albowiem wygrała ona sprawę w całości. Na koszty postępowania poniesione przez stronę pozwaną składały się: kwota 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, której wysokość Sąd ustalił na podstawie § 7 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity – Dz. U. z 2013r., poz. 461 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

SSO Katarzyna Krzymkowska